

ТОО «ЭЙВИДИ-КАЗАХСТАН»

ПРОГРАММА ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ «САБ ИРБИС64. АРМ КНИГООБЕСПЕЧЕННОСТЬ»

ЦЕЛЬ ПРОГРАММЫ

Программ повышения квалификации направлена на совершенствование компетенции специалистов, необходимой для профессиональной деятельности, повышение профессионального уровня в рамках имеющейся квалификации.

Цель программы: повышение профессионального уровня специалистов высших учебных заведений, осуществляющих работу по подсчету обеспеченности образовательной деятельности учебными изданиями, в рамках имеющейся квалификации в сфере обслуживания пользователей библиотеки в автоматизированном режиме в среде САБ ИРБИС64.

ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ

В результате освоения программы слушатель должен:

- знать общую характеристику САБ ИРБИС64, ее состав, файловую структуру, функциональные возможности АРМ Книгообеспеченность;
- уметь ориентироваться в расположении установленных модулей САБ ИРБИС64 и баз данных; формировать базу данных VUZ, устанавливая связи между записями баз данных читателей, каталога и учебных дисциплин; использовать возможности АРМ Книгообеспеченность САБ ИРБИС64 в целях распределения учебников между обучающимися, подсчета коэффициента книгообеспеченности и планирования приобретения учебной литературы;
- освоить технологию работы в АРМ Книгообеспеченность САБ ИРБИС64: навыки работы с базами данных, участвующими в задаче книгообеспеченности, установления связей между записями этих баз данных, выполнения контроля данных и пакетных изменений данных, получения отчетов по книгообеспеченности для отдельных книг, дисциплин, факультетов.

СТРУКТУРА И СОДЕРЖАНИЕ ПРОГРАММЫ

Категория слушателей — специалисты библиотек, имеющие среднее профессиональное или высшее профессиональное образование.

Срок освоения программы (общая трудоемкость) — 72 часа.

Форма обучения — заочная с применением электронного обучения и дистанционных образовательных технологий.

Формы контроля — тестирование (Т), выполнение практических работ (ПР).

Формы итоговой аттестации – тестирование, итоговая практическая работа (ИПР).

Учебно-тематический план

№ п/п	Наименование разделов	ОТ, час.	В том числе				Формы контроля
			Аудиторные часы		СРС	К	
			Лк	ПЗ			
1.	АРМ Книгообеспеченность. Основные понятия. Интерфейс модуля. Используемые базы данных. Связанные записи	5,5	1,5		3	1	Т
1.1.	Назначение АРМ Книгообеспеченность. Интерфейс модуля	1,5	0,5		1		
1.2.	Базы данных, участвующие в задаче. Связанные записи: дисциплина - учебник - читатель	3	1		2		
2.	Этапы начального формирования баз данных для работы в модуле Книгообеспеченность	13,5	1,5		11	1	ПР
2.1.	Первые шаги	2,25	0,25		2		
2.2.	Формирование БД VUZ	3,25	0,25		3		
2.3.	Формирование БД VUZ через режим «Учебный план»	3,5	0,5		3		
2.4.	Формирование БД VUZ через режим импорта данных	3,5	0,5		3		
3.	Установление связей между записями баз данных	4,5	0,5		3	1	ПР

4.	Пакетные корректировки для изменения данных. Работа с базой данных каталога	11	3		7	1	ПР
4.1.	Изменения данных в БД VUZ	6	2		4		
4.2.	Изменения данных в БД читателей	4	1		3		
5.	Использование учебников-аналогов и электронных книг. Подсчет коэффициента книгообеспеченности	7,5	1,5		5	1	ПР
5.1.	Использование учебников-аналогов	2,5	0,5		2		
5.2.	Использование электронных учебников	2,5	0,5		2		
5.3.	Вычисление коэффициента книгообеспеченности	1,5	0,5		1		
6.	Рабочие программы в БД VUZ	2,5	0,5		2		
7.	Удаление данных из БД VUZ	5	1		3	1	ПР
7.1.	Удаление дисциплин. Удаление контингентов. Удаление данных об используемых дисциплинах в записях на учебники.	2,5	0,5		2		
7.2.	Удаление связанных данных с помощью глобального задания	1,5	0,5		1		
8.	Технология перехода на следующий семестр	4	1		2	1	ПР
8.1.	Архивация данных	0,75	0,25		0,5		
8.2.	Перевод студентов	1	0,5		0,5		
8.3.	Формирование значений коэффициента книгообеспеченности для нового семестра	1,25	0,25		1		
9.	Отчёты в АРМ Книгообеспеченность	10,5	2,5		7	1	ПР
9.1.	Списки книг	3	1		2		
9.2.	Суммарные данные	2,5	0,5		2		
9.3.	Таблицы для лицензирования	1,5	0,5		1		
9.4.	Отчеты по БД дисциплин (VUZ). Отчеты по БД читателей	2,5	0,5		2		
10.	Итоговая аттестация	8			8		Т, ИПР
ИТОГО:		72	13		51	8	

*ОТ – общая трудоемкость, Лк – лекции, ПЗ – практические занятия, СРС – самостоятельная работа слушателя, К-консультация преподавателя

Содержание

Раздел 1. АРМ Книгообеспеченность. Основные понятия. Интерфейс модуля. Используемые базы данных. Связанные записи.

Назначение модуля книгообеспеченности. Интерфейс модуля. Окно основных данных, окно связанных данных, окно переноса. База данных VUZ. Связанные записи: дисциплина - учебник - читатель.

Тестирование.

Раздел 2. Этапы начального формирования баз данных для работы в модуле Книгообеспеченность

Первые шаги. Варианты формирования БД VUZ. Формирование БД VUZ через режим «Учебный план». Формирование БД VUZ через режим импорта данных. Формирование справочников.

Практическая работа.

Раздел 3. Установление связей между записями баз данных

Установление связей дисциплин с БД каталога и БД читателей. Работа с БД каталога. Привязка учебников к дисциплине.

Практическая работа.

Раздел 4. Пакетные корректировки для изменения данных. Работа с базой данных каталога.

Изменение по всей БД VUZ с изменением связанных данных. Изменения в отмеченных дисциплинах и связанных данных. Изменения данных в БД читателей. Контроль записей БД VUZ. Корректировки отмеченных записей каталога – изменение данных о назначении учебной литературы. Контроль данных по КО в каталоге.

Практическая работа.

Раздел 5. Использование учебников-аналогов и электронных книг. Подсчет коэффициента книгообеспеченности.

Использование учебников-аналогов. Удаление аналогов. Использование электронных учебников. Учебники из ЭБС. Вычисление коэффициента книгообеспеченности (ККО) для отдельной книги, для списка книг.

Практическая работа.

Раздел 6. Рабочие программы в БД VUZ

Назначение записи на рабочую программу. Правила формирования записей на рабочие программы. Технология работы с записями на рабочие программы.

Практическая работа.

Раздел 7. Удаление данных из БД VUZ

Удаление дисциплин. Удаление контингентов. Удаление в записях на учебники данных об используемых дисциплинах. Удаление связанных данных с помощью глобального задания.

Практическая работа.

Раздел 8. Технология перехода на следующий семестр

Архивация данных. Перевод студентов. Формирование значений ККО для нового семестра.

Практическая работа.

Раздел 9. Отчёты в АРМ Книгообеспеченность

Списки книг. Суммарные данные. Таблицы для лицензирования. Отчеты по БД дисциплин (VUZ). Отчеты по БД читателей.

Практическая работа.

Итоговая аттестация.

Тестирование. Итоговая практическая работа.

ОРГАНИЗАЦИОННО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ

В целях реализации образовательной программы на портале дистанционной подготовки «Академия» ТОО «ЭйВиДи-Казахстан» <http://academy.open4u.kz> разработан электронный курс.

Имеются технологические средства, обеспечивающие освоение образовательных программ в полном объеме независимо от места нахождения обучающихся:

- информационные системы, обеспечивающие функционирование электронной информационно-образовательной среды,
- интерактивные средства обучения и/или специального программного обеспечения для создания электронных образовательных ресурсов и проведения занятий с применением дистанционных образовательных технологий,
- серверное оборудование, обеспечивающего функционирование электронной информационно-образовательной среды,
- высокоскоростные каналы доступа к электронной информационно-образовательной среде.

Реализация программы обеспечивается преподавательским составом, имеющим среднее профессиональное образование или высшее образование, соответствующее направленности дополнительной профессиональной программы повышения квалификации. Требования к преподавателям: среднее профессиональное образование – программы подготовки специалистов среднего звена или высшее образование – бакалавриат, направленность (профиль) которого, как правило, соответствует направленности дополнительной профессиональной

программы повышения квалификации; дополнительное профессиональное образование – профессиональная переподготовка, направленность (профиль) которой соответствует направленности дополнительной профессиональной программы повышения квалификации.

Для текущего и итогового контроля разработаны контрольно-измерительные материалы, предназначенные для определения соответствия индивидуальных образовательных достижений основным показателям результатов подготовки по программе. Они включают средства контроля освоения знаний и формирования умений: тесты, практические задания. Результаты освоения выражаются в освоении знаний и овладении умениями, определенными в программе. Контроль и оценка результатов освоения программы осуществляется преподавателем в процессе проверки результатов выполнения практических и контрольных работ, тестов.

ЛИТЕРАТУРА

1. Система автоматизации библиотек ИРБИС64. Общее описание системы / Международная Ассоциация пользователей и разработчиков электронных библиотек и новых информационных технологий (Ассоциация ЭБНИТ). – Москва : ГПНТБ России, 2018. – 498 с.

2. Система автоматизации библиотек ИРБИС. АРМ «Каталогизатор». Руководство пользователя / Международная Ассоциация пользователей и разработчиков электронных библиотек и новых информационных технологий (Ассоциация ЭБНИТ). – Москва : ГПНТБ России, 2009. – 124 с.

3. Система автоматизации библиотек ИРБИС. АРМ «Книгообеспеченность». Руководство пользователя / Международная Ассоциация пользователей и разработчиков электронных библиотек и новых информационных технологий (Ассоциация ЭБНИТ). – Москва : ГПНТБ России, 2020. – 158 с.

4. Дополнительная документация по последним версиям / Международная Ассоциация пользователей и разработчиков электронных библиотек и новых информационных технологий (Ассоциация ЭБНИТ). – Москва : ГПНТБ России, 2021. – 534 с.

«ЭЙВИДИ-КАЗАХСТАН» ЖШС

БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ БАҒДАРЛАМАСЫ «ИРБИС64 КАЖ. КІТАПШЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ АЖО»

БАҒДАРЛАМА МАҚСАТЫ

Біліктілікті арттыру бағдарламасы кәсіби қызмет үшін қажетті мамандарының құзыретін жетілдіруге, ағымдағы біліктілік шеңберінде кәсіби деңгейін арттыруға бағытталған.

Бағдарламаның мақсаты: пайдаланушыларына қызмет көрсету саласында ағымдағы біліктілік шеңберінде оқу басылымдарымен білім беру қызметінің қамтамасыз етілуін есептеу бойынша жұмысты жүзеге асыратын жоғары оқу орындары кітапханалары мамандарының кәсіби деңгейін ИРБИС64 КАЖ аймағында автоматтандырылған режимде арттыру.

ЖОСПАРЛАНҒАН НӘТИЖЕЛЕР

Бағдарламаны игеру нәтижесінде тыңдаушы:

- ИРБИС64 КАЖ жалпы сипаттамасын, оның құрамын, файлдық құрылымын, АЖО функционалдық мүмкіндіктерін, кітаппен қамтамасыз етілуін білу;

- ИРБИС64 КАЖ модульдерінің және деректер базасының орналасуын бағдарлай білу; VUZ дерекқорын қалыптастыру, оқырмандар дерекқорының, каталогтың және оқу пәндерінің жазбалары арасында байланыс орнату; ИРБИС64 КАЖ кітаппен қамтамасыз ету АЖО мүмкіндіктерін білім алушылар арасында оқулықтарды бөлу, кітаппен қамтамасыз ету коэффициентін есептеу және оқу әдебиеттерін сатып алуды жоспарлау мақсатында пайдалану;

- ИРБИС64 КАЖ Кітаппен қамтамасыз ету АЖО-да жұмыс істеу технологиясын игеру: кітаппен қамтамасыз ету міндетіне қатысатын дерекқорлармен жұмыс істеу, осы дерекқорлардың жазбалары арасында байланыс орнату, деректерді бақылау және деректердің пакеттік өзгерістерін орындау, жекелеген кітаптар, пәндер, факультеттер үшін кітаппен қамтамасыз ету бойынша есептер алу дағдылары.

БАҒДАРЛАМАНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН МАЗМҰНЫ

Тыңдаушылар санаты-орта кәсіптік немесе жоғары кәсіптік білімі бар оқырмандарға қызмет көрсету бөлімдерінің мамандары.

Бағдарламаны игеру мерзімі (жалпы еңбек сыйымдылығы) — 72 сағат.

Оқыту формасы — электрондық оқыту мен қашықтықтан білім беру технологияларын қолдана отырып сырттай оқыту.

Бақылау формалары-тестілеу (Т), практикалық жұмыстарды орындау (ПЖ).

Қорытынды аттестаттау формасы-қорытынды бақылау жұмысы (ҚБЖ).

Оқу-тақырыптық жоспар

№ р/р	Бөлімдердің атаулары	ЖЕС, сағ.	Оның ішінде			Бақылау формалары	
			Аудиторные часы		ТӨЖ		К
			Лк	ПС			
11.	Кітаппен қамтамасыз ету АЖО. Негізгі ұғымдар. Модуль интерфейсі. Пайдаланылған деректер базасы. Байланысы бар жазбалар	5,5	1,5		3	1	Т
1.1.	Кітаппен қамтамасыз ету АЖО мақсаты . Модуль интерфейсі	1,5	0,5		1		
1.2.	Тапсырмаға қатысатын деректер базасы. Байланысы бар жазбалар: пән-оқулық-оқырман	3	1		2		
12.	Кітаппен қамтамасыз ету модулінде жұмыс істеу үшін деректер базасын бастапқы қалыптастыру кезеңдері	13,5	1,5		11	1	ПЖ
2.1.	Алғашқы қадамдар	2,25	0,25		2		
2.2.	VUZ ДБ қалыптастыру	3,25	0,25		3		
2.3.	"Оқу жоспары" режимі арқылы VUZ ДБ қалыптастыру	3,5	0,5		3		
2.4.	Деректерді импорттау режимі арқылы VUZ ДБ	3,5	0,5		3		

	қалыптастыру						
13.	Деректер базасының жазбалары арасында байланыс орнату	4,5	0,5		3	1	ПЖ
14.	Деректерді өзгертуге арналған пакеттік түзетулер. Каталог дерекқорымен жұмыс	11	3		7	1	ПЖ
4.1.	VUZ ДБ деректерді өзгерту	6	2		4		
4.2.	Оқырмандар ДБ-дағы деректердің өзгеруі	4	1		3		
15.	Аналог-оқулықтар мен электронды кітаптарды пайдалану. Кітаппен қамтамасыз ету коэффициентін есептеу	7,5	1,5		5	1	ПЖ
5.1.	Аналог-оқулықтарды пайдалану	2,5	0,5		2		
5.2.	Электрондық оқулықтарды пайдалану	2,5	0,5		2		
5.3.	Кітаппен қамтамасыз ету коэффициентін есептеу	1,5	0,5		1		
16.	VUZ ДБ - дағы Жұмыс бағдарламалары	2,5	0,5		2		
17.	VUZ дерекқорынан деректерді жою	5	1		3	1	ПЖ
7.1.	Пәндерді жою. Контингенттерді жою. Оқулық жазбаларында қолданылатын пәндер туралы деректерді жою.	2,5	0,5		2		
7.2.	Жаһандық тапсырма арқылы байланысы бар деректерді жою	1,5	0,5		1		
18.	Келесі семестрге өту технологиясы	4	1		2	1	ПЖ
8.1.	Деректерді мұрағаттау	0,75	0,25		0,5		
8.2.	Студенттерді ауыстыру	1	0,5		0,5		
8.3.	Жаңа семестр үшін кітаппен қамтамасыз ету коэффициентінің мәндерін қалыптастыру	1,25	0,25		1		
19.	Кітаппен қамтамасыз ету АЖО есептері	10,5	2,5		7	1	ПЖ
9.1.	Кітаптар тізімдері	3	1		2		
9.2.	Жиынтық деректер	2,5	0,5		2		
9.3.	Лицензиялауға арналған кестелер	1,5	0,5		1		
9.4.	Пәндер ДБ (VUZ) бойынша есептер. Оқырмандар ДБ бойынша есептер	2,5	0,5		2		
20.	Қорытынды аттестация	8			8		Т, ҚБЖ
Барлығы:		72	13		51	8	

* ЖЕС – жалпы еңбек сыйымдылығы, Лк – лекциялар, ПС – практикалық сабақтар, ТӨЖ – тыңдаушының өзіндік жұмысы, К- оқытушының кеңесі

МАЗМҰНЫ

1-Тарау. Кітаппен қамтамасыз ету АЖО. Негізгі ұғымдар. Модуль интерфейсі. Пайдаланылған деректер базасы. Байланысы бар жазбалар.

Кітаппен қамтамасыз ету модулінің мақсаты. Модуль интерфейсі. Негізгі деректер терезесі, байланысты деректер терезесі, тасымалдау терезесі. VUZ дерекқоры. Байланысы бар жазбалар: пән-оқулық-оқырман.

Тестілеу.

2-Тарау. Кітаппен қамтамасыз ету модулінде жұмыс істеу үшін деректер базасын бастапқы қалыптастыру кезеңдері

Алғашқы қадамдар. VUZ ДБ қалыптастыру нұсқалары. "Оқу жоспары"режимі арқылы VUZ ДБ қалыптастыру. Деректерді импорттау режимі арқылы VUZ ДБ қалыптастыру. Анықтамалықтарды қалыптастыру.

Практикалық жұмыс.

3-Тарау. Деректер базасының жазбалары арасында байланыс орнату

Пәндердің Каталог ДБ және Оқырмандар ДБ-мен байланыс орнатуы. Каталогтың деректер базасымен жұмыс. Оқулықтарды пәнге байланыстыру.

Практикалық жұмыс.

4-Тарау. Деректерді өзгертуге арналған пакеттік түзетулер. Каталог дерекқорымен жұмыс.

Байланысты деректердің өзгеруімен бүкіл VUZ ДБ өзгерту. Белгіленген пәндер мен байланысты деректердегі өзгерістер. Оқырмандардың деректер базасындағы деректердің өзгеруі. VUZ ДБ жазбаларын бақылау. Белгіленген каталог жазбаларын түзету-оқу әдебиетінің мақсаты туралы деректерді өзгерту. Каталогтағы КҚ бойынша деректерді бақылау.

Практикалық жұмыс.

5-Тарау. Аналог-оқулықтар мен электронды кітаптарды пайдалану. Кітаппен қамтамасыз ету коэффициентін есептеу.

Аналог-оқулықтарды пайдалану. Аналогтарды жою. Электрондық оқулықтарды пайдалану. ЭКЖ оқулықтары. Жеке кітап үшін, кітаптар тізімі үшін кітаппен қамтамасыз ету коэффициентін (КҚК) есептеу.

Практикалық жұмыс.

6-Тарау VUZ ДБ - дағы Жұмыс бағдарламалары

Жұмыс бағдарламасына жазуды тағайындау. Жұмыс бағдарламаларына жазбаларды қалыптастыру қағидалары. Жұмыс бағдарламаларына жазбалармен жұмыс істеу технологиясы.

Практикалық жұмыс.

7-Тарау. VUZ дерекқорынан деректерді жою

Пәндерді жою. Контингенттерді жою. Қолданылған пәндер туралы деректерді оқулық жазбаларында жою. Жаһандық тапсырма арқылы байланысы бар деректерді жою.

Практикалық жұмыс.

8-Тарау. Келесі семестрге өту технологиясы

Деректерді мұрағаттау. Студенттерді ауыстыру. Жаңа семестр үшін КҚК мәндерін қалыптастыру.

Практикалық жұмыс.

9-Тарау. Кітаппен қамтамасыз ету АЖО есептері

Кітаптар тізімдері. Жиынтық деректер. Лицензиялауға арналған кестелер. Пәндер ДБ (VUZ) бойынша есептер. Оқырмандар ДБ бойынша есептер.

Практикалық жұмыс.

Қорытынды аттестация.

Тестілеу. Қорытынды бақылау жұмысы.

ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ШАРТТАР

"ЭйВиДи-Қазақстан" ЖШС "Академия" қашықтықтан даярлау порталында Білім беру бағдарламасын іске асыру мақсатында <http://academy.open4u.kz> электрондық курс әзірленді.

Білім алушылардың орналасқан жеріне қарамастан білім беру бағдарламаларын толық көлемде игеруді қамтамасыз ететін технологиялық құралдар бар:

- электрондық ақпараттық-білім беру ортасының жұмыс істеуін қамтамасыз ететін ақпараттық жүйелер,

- электрондық білім беру ресурстарын құруға және қашықтықтан білім беру технологияларын қолдана отырып сабақтар өткізуге арналған оқытудың және/немесе арнайы бағдарламалық қамтамасыз етудің интерактивті құралдары,

- электрондық ақпараттық-білім беру ортасының жұмыс істеуін қамтамасыз ететін серверлік жабдық,

-электрондық ақпараттық-білім беру ортасына қол жеткізудің жоғары жылдамдықты арналары.

Бағдарламаны іске асыруды біліктілікті арттырудың қосымша кәсіптік бағдарламасының бағытына сәйкес келетін орта кәсіптік білімі немесе жоғары білімі бар оқытушылар құрамы

қамтамасыз етеді. Оқытушыларға қойылатын талаптар: орта кәсіптік білім-орта буын мамандарын даярлау бағдарламалары немесе жоғары білім-бакалавриат, оның бағыты (профилі), әдетте, біліктілікті арттырудың қосымша кәсіптік бағдарламасының бағытына сәйкес келеді; қосымша кәсіптік білім беру-бағыты (профилі) біліктілікті арттырудың қосымша кәсіптік бағдарламасының бағытына сәйкес келетін кәсіптік қайта даярлау.

Ағымдағы және қорытынды бақылау үшін жеке білім беру жетістіктерінің бағдарлама бойынша дайындық нәтижелерінің негізгі көрсеткіштеріне сәйкестігін анықтауға арналған бақылау-өлшеуші материалдары әзірленді. Олар білімді игеру мен дағдыларды қалыптастыруды бақылау құралдарын қамтиды: тесттер, практикалық тапсырмалар. Игеру нәтижелері бағдарламада анықталған білімді игеруде және дағдыларды игеруде көрінеді. Бағдарламаны игеру нәтижелерін бақылау мен бағалауды оқытушы практикалық және бақылау жұмыстарының, тесттердің нәтижелерін тексеру процесінде жүзеге асырады.

ӘДЕБИЕТ

1. Система автоматизации библиотек ИРБИС64. Общее описание системы / Международная Ассоциация пользователей и разработчиков электронных библиотек и новых информационных технологий (Ассоциация ЭБНИТ). – Москва : ГПНТБ России, 2018. – 498 с.
2. Система автоматизации библиотек ИРБИС. АРМ «Каталогизатор». Руководство пользователя / Международная Ассоциация пользователей и разработчиков электронных библиотек и новых информационных технологий (Ассоциация ЭБНИТ). – Москва : ГПНТБ России, 2009. – 124 с.
3. Система автоматизации библиотек ИРБИС. АРМ «Книгообеспеченность». Руководство пользователя / Международная Ассоциация пользователей и разработчиков электронных библиотек и новых информационных технологий (Ассоциация ЭБНИТ). – Москва : ГПНТБ России, 2020. – 158 с.
4. Дополнительная документация по последним версиям / Международная Ассоциация пользователей и разработчиков электронных библиотек и новых информационных технологий (Ассоциация ЭБНИТ). – Москва : ГПНТБ России, 2021. – 534 с.